

Latvijas Zvejnieku federācijas pārskats par 2024. gadu

Latvijas Zvejnieku federācija sagatavojusi ziņojumu, kas ietver aprakstu par biedrību un tās darbību, organizācijas mērķiem un uzdevumiem, informāciju par biedriem, pārskatu par biedrības un tās biedru paveikto 2024. gadā.

1.1. Vispārēja informācija par biedrību:

„Latvijas Zvejnieku federācija” ir biedrība, kas dibināta 1999. gadā (pēc sadarbības pārtraukšanas ar SO „Zivsaimnieku asociācija” (1996)) un reģistrēta LR Uzņēmumu reģistrā 1999. gada 20. oktobrī ar reģistrācijas numuru 40008045672, tagadējā juridiskā adrese: O. Kalpaka iela 92-25, Liepāja, LV-3405, Latvija.

Biedrības vadītājs, LZF valdes priekšsēdētājs Ēvalds Urtāns ievēlēts šajā amatā kopš 2002. gada 28. septembra. Biedrības valdes locekļi ir Ēvalds Urtāns, Juris Dančauskis, Oskars Dančauskis, Uldis Kārklīšs un Einars Neilands.

1.2. Organizācijas mērķi un uzdevumi:

LZF darbības mērķis ir Latvijas piekrastes zvejniecības tradīciju saglabāšana, nozares attīstība, sabiedrības līdzdalības veicināšana zivju resursu apsaimniekošanā un pārvaldībā atbilstoši Latvijas Republikas likumdošanai un biedrības statūtiem.

1.3. LZF darbības uzdevumi:

1.3.1. zvejas, apstrādes un zivju tirdzniecības organizēšana, mārketinga un kooperācijas veicināšana;

1.3.2. zivju resursu atjaunošanas un aizsardzības pasākumu veikšana;

1.3.3. profesionālās izglītības atjaunošana;

1.3.4. ar zivsaimniecību saistītu projektu realizācija vai to veicināšana;

1.3.5. priekšlikumu izstrāde zivsaimniecībā valsts likumdošanai, pārvaldes un pašvaldību institūcijām;

1.3.6. ES zivsaimniecības un Latvijas likumdošanas konsultācijas;

1.3.7. palīdzības sniegšana LZF biedriem nelaiemes gadījumos un pārējās situācijās, kad tā ir nepieciešama;

1.3.8. sadarbšanās ar nozares organizācijām Latvijā un Eiropas Savienībā;

1.3.9. piekrastes zvejniecības popularizēšana plašsaziņas līdzekļos;

1.3.10. jaunatnes iesaistīšana un izglītošana;

1.3.11. dalība projektos Latvijā un ārvalstīs.

1.4. Darbības metodes LZF mērķu un uzdevumu izpildei:

1.4.1. vietējo un ārvalstu naudas līdzekļu, iekārtu un citu vērtību piesaistīšana no fiziskām un juridiskām personām, organizācijām, fondiem un projektiem,

nodrošinot to uzskaiti atbilstoši grāmatvedības standartiem un izlietojumu atbilstoši izvirzītajiem mērķiem un projektiem;

1.4.2. komunikācija un sadarbība ar valsts un pašvaldību iestādēm, radniecīgām organizācijām Latvijā un ārpus tās robežām;

1.4.3. speciālistu piesaiste noteiktu uzdevumu veikšanai;

1.4.4. citu likumos atļauto darbību veikšana.

1.5. Latvijas Zvejnieku federācijas biedri:

Mūsu organizācijas biedri (24) ir:

1) piekrastes un iekšējo ūdeņu uzņēmēj sabiedrības ar nodarbinātiem zvejniekiem,

2) arī atklātās jūras zvejas uzņēmumi un vietējie zivju pārstrādātāji,

3) asociētas biedrības ar dalību mūsu sēdēs un saskaņotu rīcību zvejniecības mērķu sasniegšanai,

4) fiziskas personas – vecbiedri un idejiskie atbalstītāji – Antons Vjaters un Inārijs Voits, kuri bija pie mūsu pirmsākumiem 1996. gadā,

5) sponsoru nav.

1.6. Sabiedriskās darbības pamatprincipi un virzieni:

1.6.1. Pārstāvam federatīvo principu – mūsu individuālie biedri ir tiesīgi veidot un darboties reģionālās biedrībās, lai veicinātu vietējo piekrastes un iekšējo ūdeņu zvejniecību un veiksmīgu projektu realizāciju, piesaistot savus un ārējos finanšu resursus.

1.6.2. Aktīvākie biedrības „Latvijas Zvejnieku federācijas” valdes locekļi (5), kā arī ierindas biedri iesaistās dažādu valsts institūciju darba grupās, komisijās – Rīgā un reģionos, it sevišķi, kad jārisina sasāpējuši jautājumi. Mūsu darbības princips ir atšķirīgs no lieljūras zvejnieku ražotāju un profesionālajām reģionālajām biedrībām, kur to intereses aizstāv parasti tikai to valdes priekšsēdētāji. Mūsu organizācijas vadība ir policentriska un darbojas brīvprātīgi bez atalgojuma, jo piekrastes un iekšējo ūdeņu nozvejas apjoms un ienākumi atšķirībā no kuģu zvejas un zivju apstrādes nevar nodrošināt gada laikā labi atalgotus zivsaimniecības politiķus.

1.6.3. Laika periodā no 2003. gada esam regulāri cīnījušies par mūsu biedrības biedru interešu aizstāvību – Zvejniecības likuma, MK Noteikumu un citu valsts normatīvo aktu izveidē – iekšējo ūdeņu un piekrastes zvejniecības saglabāšanā, attīstībā un zvejas nākotnes vīzijai Latvijā. Mūs kā Latvijas zvejnieku pārstāvjus labi zina LR Saeimā, Zemkopības ministrijā un VARAM, kā arī daudzās piejūras un iekšzemes pašvaldībās, šobrīd arī Baltijas jūras reģionā.

1.6.4. Sadarbojamies ar LLKC Zivsaimniecības sadarbības tīklu un zivsaimniecības vietējām rīcības grupām – realizējot uz piekrastes reģionu attīstību virzītus projektus, lai veicinātu šī zivsaimniecības sektora saglabāšanu un iespējamo attīstību.

1.6.5. Starptautiskā sadarbība ir notikusi kopš 2003. gada – ar Zviedriju, Igauniju, Lietuvu, Poliju, Vāciju, Itāliju, Franciju, Spāniju, Šveici, Beļģiju, 2018. gadā ar MSC biroju Stokholmā (vadošā organizācija Londonā). 2019. gadā un 2020. gadā ar Kalmāras (Zviedrija) pašvaldību un citiem apaļā jūrasgrunduļa priekšizpētes projekta partneriem no Polijas, Dānijas, Somijas un Igaunijas. 2021. gadā sākām darbu pie lielāka projekta par apaļo jūrasgrunduli, piesaistot potenciālos partnerus no Bulgārijas, kā arī piedalījāmies asociācijas “LIFE” Ģenerālajā Asamblejā 15.12.2024.

2024. gada beigās pēc 3 gadu priekšdarbiem apaļā jūrasgrunduļa projekts ir nonācis finiša taisnē. 2024. gada sākumā ir sācies 3 gadu *Interreg-Baltic* projekts “Round Goby”, kur esam asociētais partneris.

Informācija par biedrības “Latvijas Zvejnieku federācija” biedriem (2024. gada decembris)

Biedru sarakstā 2024. gadā ir 22 juridiskas un 2 fiziskas personas.

Liepājas reģions:

- 1) SIA „Sāmenis”, Reģ. Nr. 42103030302
- 2) IK „Asarītis”, Reģ. Nr. 42102030733
- 3) IK „Valentīns Vasars”, Reģ. Nr. 42102031033
- 4) IK „Saiva-1”, Reģ. Nr. 42102032151
- 5) SIA „Majoka”, Reģ. Nr. 42103025195
- 6) zv/s „Riediņi”, Reģ. Nr. 42101024320
- 7) zv/s „Kaija”, Reģ. Nr. 42101022724

Ventspils reģions:

- 1) SIA „Leču nēgi”, Reģ. Nr. 41203055322
- 2) zv/s „Rāmas”, Reģ. Nr. 41201006426
- 2) z/s „Meldri N”, Reģ. Nr. 41201012297
- 3) biedrība “Usmas ezera zvejnieki”, Reģ. Nr. 40008273945
- 4) zv/s “Vendzavas Valgums”, Reģ. Nr. 41201011253

Talsu reģions:

- 1) SIA „Rude-96”, Reģ. Nr. 41203007996
- 2) SIA „Pundiķi”, Reģ. Nr. 41203008436
- 3) SIA “NordFish”, Reģ. Nr. 40103995629

Tukuma reģions:

- 1) SIA „Nemo-Z”, Reģ. Nr. 40002023582
- 2) ZS „Jūras līcis”, Reģ. Nr. 50001004571

Rīgas reģions:

- 1) zv/s „Staģis -1”, Reģ. Nr. 50001010811
- 2) ZKS „Vecdaugava”, Reģ. Nr. 40003095037
- 3) SIA „Leste”, Reģ. Nr. 40103047955

Limbažu reģions:

- 1) SIA „Baņķis”, Reģ. Nr. 50003253041
- 2) zv/s “Salmar”, Reģ. Nr. 441010295576

Valmieras reģions:

- 1) zv/s „Meldri A. V.”, Reģ. Nr. 44101031867

Fiziskas personas:

- **Antons Vjaters** (Latvijas Jūrniecības savienības priekšsēdētājs, Trīszvaigžņu ordeņa kavalieris).
- **Inārijs Voits**, zivsaimniecībā saņēmis apbalvojumu kā pirmais “Par mūža ieguldījumu”.

Dalība Zemkopības ministrijas ZKP sēdēs, komisijās, darba grupās, semināros un konferencēs 2024. gadā

Biedrība „Latvijas Zvejnieku federācija” – tās valdes locekļi un aktīvākie biedri – 2024. gadā piedalījās aktivitātēs starptautiskajās, valsts un reģionu līmenī.

Zivsaimniecības konsultatīvā padome

2024. gadā notikušas divas Zivsaimniecības konsultatīvās padomes sēdes – 10.04. un 16.10. Zemkopības ministrijā, kā arī bijušas četras elektroniskās saskaņojuma procedūras (18.01., 21.05., 19.11., un 18.12.). Piedalījāmies visās sanāksmēs un saskaņošanās.

Zivsaimniecības Konsultatīvās padomes sēdē **10.04.2024** no LZF piedalījās I. Voits un O. Dančauskis.

Attiecībā uz izskatāmiem jautājumiem bija trīs informatīvie ziņojumi.

Atbalstījām priekšlikumu ZKP par finanšu līdzekļu pārdali – “Atbalsts zvejniekiem piekrastes zvejā” – 446,000 EUR no pasākuma “Inovācijas, pilotprojektiem sadarbība ar zinātnes organizācijām”.

Saistībā ar aiz piekrastes zvejas kuģu (traleru) izņemšanu no kuģu saraksta, sabalansējot ar pieejamiem zivju resursiem, mūsu pārstāvis I. Voits norādīja, ka no saraksta būtu izņemami veci kuģi un ar mazu nozvejas limitu, taču Zivsaimniecības departamenta atbilde bija, ka ir jāizņem aktīvākie zvejas kuģi, kuri nozvejo daudz zivju un ietekmē zivju krājumu stāvokli.

Zivsaimniecības konsultatīvās padomes sēdē **16.10.2024** no LZF piedalījās I. Voits un O. Dančauskis, kā arī K. Kleins (SIA “Baņķis” ir arī LZF biedrs). Pirmajā punktā ZKP tika iepazīstināta ar Rīcības programmas (2021-2027) līdzekļu apguvi. Tālākā gaitā diskusija notika ap vienu galveno jautājumu – Latvijas zvejas iespējām 2025. gadam, kas skar reņģi un brētliņu, gaidāmajām izmaiņām, kā arī par mencu piezvejas apjomu un regulējumiem apstākļos, kad šīs zivju sugas krājums joprojām ir katastrofāli zemā līmenī. Trešais ZKP darba kārtības punkts bija papildlimitu piešķiršanas nosacījumi aiz piekrastes ūdeņiem.

Notika plaša diskusija par Zivsaimniecības rīcības programmas pasākumu apguvi un efektivitāti, kuras laikā ZKP locekļi izteica savu nozares sektora skatījumu. Arī LZF vārdā I. Voits norādīja, ka ir bijuši gadījumi, kad inovāciju projekti nav sasnieguši plānotos mērķus. Mūsaprāt, nav sasniegts būtisks efekts pelēkā roņa atbaidīšanai no piekrastes zvejas rīkiem.

Būtisks apspriežamais jautājums bija – Latvijas zvejas iespējas jūrā 2025. gadā. Lai arī Baltijas jūras reņģei zvejas iespējas tika būtiski palielinātas, kā arī Rīgas jūras līča reņģei, taču ar pārējām komerciāli svarīgām sugām stāvoklis tikai pasliktinās – mazāk mencu, brētliņu, lašu zvejas iespēju, tai skaitā starptautiskām apmaiņām. LZF pārstāvis I. Voits brīdināja, ka turpmākajos gados varētu samazināties arī brētliņas zvejas iespējas, jo pēdējos divos gados ir neražīgas paaudzes – iespējams, klimata izmaiņas to veicina. Arī piekrastes zvejā mazāk mencu ļauts zvejot, lai gan arī joprojām palielinās roņu skaits Baltijas jūrā – veicinot dabisko mirstību un pārnēsājot mencu aknu (audu) parazitus. Tajā pašā laikā Krievijas ūdeņos nozvejojās zivis nav iespējams novērtēt, kas rada draudus īstermiņā. Arī ir sākušās starptautiskas diskusijas par pelēkā roņa aizsardzības statusa izmaiņām un nomedīto dzīvnieku produktu tālāku izmantošanu.

Attiecībā par papildlimitu piešķiršanas nosacījumiem zvejai aiz piekrastes izvērās divu virzienu diskusija. Pēc prezentācijas (ZD) ZKP nonāca pie viedokļa, ka jāatjauno kārtība – papildlimitu saņem zvejas uzņēmums, kurš uz 1. oktobri ir nozvejojis 80% sava zivju limita, jo laika gaitā ir bijušas atkāpes no šī principa. I. Voits un K. Kleins aktualizēja jautājumu par piekrastes stāvvalu zvejā nenozvejotā reņģu limita daļas nodošanu piekrastes zvejas uzņēmumiem, lai, līdzīgi kā atklātās jūras kuģu zvejā, lai tie varētu veikt saskaņojumu citiem zvejas uzņēmumiem. Zivsaimniecības departaments bija pret šo ierosinājumu. Taču sēdes beigās ministrs A. Krauze uzdeva par pienākumu līdz gada beigām izdiskutēt šo jautājumu.

Elektroniskajās saskaņošanās tika pieņemti konkrēti lēmumi (skatīt 4 Protokolus) par finanšu pārdali pasākumos (18.01), par “Lielā Loma” nominācijām un vērtēšanas komisijas apstiprināšanu (21.05.) (no mūsu

biedrības komisijā ir Juris Dančauskis), par mencu piezvejas papildlimita piešķiršanu piekrastes zvejā 2024. gadā no pārējās piezvejas (19.11.), par mencu piezvejas sadalījumu 2025. gadā, kā arī zvejas noteikumiem Baltijas jūrā (18.12.).

Zivju fonds

Biedrību “Latvijas Zvejnieku federācija” kā padomes loceklis kopš 2003. gada fondā pārstāv Ē. Urtāns.

2024. gadā notikušas septiņas Zivju fonda sēdes attālināti, viena izbraukuma sēde, kā arī viena elektroniskās saskaņošanas procedūra.

Zivju fondā ikgadēji tiek izskatīti vairāki simti projektu atbilstoši MK noteikumiem par Zivju fondu un tā nolikumu. Iedzīvinājusies pastāvīga prakse, kad Padomes locekļi attālināti veic projektu vērtēšanu, ņemot vērā arī vērtētāju pārstāvju sagatavotos atzinumus. Tālāko apstiprināto projektu uzraudzību veic LAD.

2024. gadā LZF ir atbalstījusi Jāņa Lapsas piemiņas biedrības projektu “Laikmets un personības Latvijas zvejniecībā” (*Jūras izredzētie*) izdošanai. Tās autors ir Andis Cekuls, kurš ir apkopojis ilggadīgu informāciju par zvejniekiem, kuģu kapteiņiem, būdams visu mūžu vadošais speciālists Latvijas vēstures un kuģniecības muzejā Vecrīgā.

Latvijas Zvejnieku federācija arī veicinājusi un veiksmīgi piedalījies starptautiskā skolnieku izglītības projektā “Pāvilostas zivsaimniecības tradīcijas un nākotnes perspektīvas” – Pāvilostā, 05.08-09.08.2024.

Zvejniecības komercdarbības licencēšanas komisija

Šajā komisijā 2024. gadā LZF pārstāv tās biedrs Ē. Urtāns. Pēc komisijas sēžu protokoliem (nav pieejami publiskā apritē) un informācijas no ZM Zivsaimniecības departamenta, LZF pārstāvis ir piedalījies šīs komisijas sēdēs, kas pēc mūsu ierosinājuma gada sākumā notika attālināti, pārejot no elektroniskās saskaņošanas.

Komisijas darbs ir salīdzinoši ātrs, jo tiek regulāri licencēti tāljūras, atklātās jūras un piekrastes ūdeņu komerczvejas uzņēmumi, arī jaunie, nosakot to komerczvejas laiku no 1 līdz 5 gadiem. Pārsvarā sēdes notiek vienu reizi mēnesī, bet ir bijuši gadījumi, kad tās notiek biežāk. Sakarā ar dokumentāciju, kas jāsniedz, konsultējam un atbalstām mūsu biedrus.

Latvijas iekšējo un jūras piekrastes ūdeņu resursu ilgtspējīgas izmantošanas un pārvaldības konsultatīvā padome

Šajā komisijā LZF pārstāv J. Dančauskis un J. Pētermanis (zvejniecības interešu grupā).

2024. gadā darbs Konsultatīvajā padomē notika attālināti. Vienīgā attālinātā sanāksme notika 21.02.2024, kur LZF pārstāvēja J. Dančauskis.

Tika diskutēts par MK Noteikumiem Nr. 800 “Makšķerēšanas, vēžošanas un zemūdens medību kārtība”.

Mūsu pārstāvis izteica viedokli par zivju ķidāšanu kontekstā ar regulējumu par vairāku zivju sugu lomā paturamo svaru. Noteikumu grozījumos tika ierakstīts, ka tā ir tikai iekšējo orgānu izņemšana nevis filetēšana.

Makšķerēšanas tehnoloģijas 20 gadu laikā ir strauji attīstījušās. Ir simtiem elektronisko ierīču veidu, kā atrast un atpazīt zivis ūdenī vai zem ledus. Paši makšķernieki izsaka bažas par to pielietojumu un ierobežojumiem – tie tiek ieviesti trofejzivju aizsardzībai. Šoreiz diskusija par eholotiem un citām palīgierīcēm bija bez sevišķa rezultāta. Arī J. Dančauska priekšlikums par makšķerēšanas kartes maksas palielināšanu, ja makšķerē no laivas, ir neiespējams administrēt, pagaidām. 2024. gadā no 1. maija ir ieviests regulējums, ka lomā drīkst paturēt 1 līdaku virs 75 cm.

Pēc mūsu ierosinājuma tika svītrots termins “ūda”, aizvietojot ar atļauto makšķerēšanas rīku skaitu.

Latvijas Zvejnieku federācijas dalība citos pasākumos

2024. gada notikumi, sanāksmes, konferences, sēdes attālināti un uz vietas bija ap 60. Nedēļā, kā parasti, vidēji divas reizes, kas prasa laiku un spēju to atrast, gatavot dokumentus, atbildes, organizēt, atrodot laiku vakaros. It sevišķi daudz aktivitāšu bija 2024. gada sākumā un gada nogalē.

Par galvenajiem notikumiem mūsu skatījumā

1. 2024. gada 29. novembrī Engures kultūras namā, kā arī ierakstā zivjutikls.lv mājaslapā notika gadskārtējā zivsaimniecības konference “Zivsaimniecības pielāgošanās klimata un vides izaicinājumiem”.

Bija vairākas interesantas prezentācijas piekrastes zvejniecības sakarā – ZI “BIOR”, Kārlis Heimrāts – Vides faktoru ietekme uz piekrastes nozveju Rīgas līcī. Mūsu pārstāvis I. Voits paslavēja autoru un uzdeva jautājumus par jūras ūdeņu sāļuma izmaiņām, kā arī par to, ka vides izmaiņas varētu radīt reņģu nārsta apstākļu pasliktināšanos un tradicionālās reņģu stāvvadu zvejas izbeigšanos. Arī, manuprāt, dzīvotnēs Baltijas jūrā un arī upēs, ezeros strauji notiek izmaiņas: ūdens temperatūras palielināšanās, skābekļa režīma pasliktināšanās, ūdens noteces palielināšanās, ienesot mēslojumu un neattīrītus notekūdeņus jūrā. Jau tagad izzūd jūras izcelsmes un ceļotājzivis. Zivju ikri, kāpuri un mazuļi iet vairāk bojā. To pierāda zinātniskās uzskaites un rūpnieciskā zveja. Piemēru ir ļoti daudz. Rīgas jūras līcī tradicionālā zivju suga lucītis ar lielām nozvejām 50 gadu periodā šobrīd pamazām izzūd un

nesasniedz 30 cm garumu. Iekšzemē aizsprosti un mežu kailcirtes rada neviendabīgu ūdens noteci. Vasarā karstajā un piesārņotajā mazo un lielo upju mazūdēns periodā iet bojā lašveidīgo zivju mazuļi. (Raidījums “Makšķerē ar Olti”, 2024).

Par ES Bioloģiskās daudzveidības stratēģiju un Dabas atjaunošanas regulu. Daiga Vilkaste (VARAM) rosināja piekrastes zvejniekus uzdot jautājumus par 10% stingrā režīma zonām piekrastes ūdeņos. LZF pārstāvis I. Voits arī paneldiskusijā bija aktīvs un vairākkārt uzdeva jautājumus, to skaitā par akmeņu rifiem un cūkdelfīniem, traļu materiāliem. Šobrīd sapratām, ka projekts “REEF” un tā rezultāti nebūtu galvenais arguments šādam regulējumam, bet par piekrastes zvejas ilgtspējību un tradīciju saglabāšanu nāksies nepārtraukti ne tikai runāt, bet arī darīt.

2. 2024. gada 8. novembrī Zvejniekciema kultūras namā notika ikgadējā zivsaimniecības balvas “Lielais Loms” pasniegšana. Nu jau 10. reizi, piedaloties visaugstākajām Latvijas Republikas amatpersonām.

Nominācijā “Gada uzņēmums jūras piekrastes un iekšējo ūdeņu zvejniecībā” pasniegta zv/s “Kaija” (Jānis Pētermanis). Ģimenes uzņēmums ir no Pāvilostas. Piekrastes un nēģu zvejas tradīcijas tiek koptas paaudzēs. Notiek ilgstoša sadarbība ar “BIOR”. Realizējis vairākus ES projektus. Pateicīgs EJZAF atbalstam piekrastes zvejniekiem. Ir sava zivju apstrāde un tirdzniecība. Aicina mazināt birokrātiskās procedūras nozarē. Latvijas Zvejnieku federācijas biedrs kopš 1999. gada.

Nominācijā “Gada uzņēmums zivju apstrādē” pasniegta SIA “Baņķis” (Kārlis Kleins). Jūras un piekrastes zvejas uzņēmums Kuivižos un Salacgrīvā. Zvejas tradīcijas koptas paaudzēs. Ir sava zivju apstrāde un tirdzniecība. Realizējis vairākus ES projektus. Pateicīgs savai komandai par stabilu zveju un zvejas produktu ražošanu. Latvijas Zvejnieku federācijas biedrs kopš 1999. gada.

Biedrība “Liepājas rajona partnerība” nominēta balvai “Ieguldījums zivsaimniecības un ūdeņu apsaimniekošanas popularizēšanā”. Mūsu biedri ir šajā EJZAF fondu apguves biedrībā un ir realizējuši projektus ar zivsaimniecību un darbības dažādošanu.

Latvijas Zvejnieku federācija un zvejniecības nozares popularizēšana

3. Sadarbībā ar LLKC 2024. gadā tika sagatavota informācija-pamatojums un iesniegta aizsargātas ģeogrāfiskās izcelsmes norādes reģistrācijai produktam “Rīgas jūras līča lucītis”, līdzīgi kā Carnikavas un Salacgrīvas nēģiem.

4. Dalība klātienē un attālināti apspriedēs – 09.05.2024, “BIOR”, Roņu atbaidīšanas un ieguves efektivitātes novērtējums Latvijas piekrastē,

04.06.2024, DAP, Atļauju saņemšana pelēkā roņa indivīdu ieguvei 2024. gadā – zvejas rīku postījumu mazināšanai, 06.09.2024, “BIOR”, Putnu piezvejas novērtējums Latvijas piekrastē, kā arī vēl 9 attālinātās apspriedes.

5. Par starptautiskām aktivitātēm.

2024. gada 18. decembrī ZOOM notika LIFE (kuras biedri esam 5 gadus) Ģenerālā Asambleja, kuras laikā tika prezentētas LIFE aktivitātes 2024. gadā, 2025. gada plānotās aktivitātes, kā arī finanšu līdzekļu (pietiekami ievērojamu) izlietojuma detalizēta atskaite. LIFE piedalās *Baltic-Interreg* projektā “Apaļais jūrasgrundulis”.

Sanāksmē piedalījās pavisam 33 pārstāvji no asociācijām Baltijas jūrā, Lielbritānijā, Īrijā, Francijā, Nīderlandē, kā arī no Vidusjūras piekrastes valstīm. 18 bija biedri ar balsstiesībām, pārējie asociētie biedri.

Mēs arī izteicām savu viedokli un komentārus sanāksmes gaitā.

Darbs ar jauniešiem

2024. gadā biedrība “Latvijas Zvejnieku federācija” – ar tās biedru iesaisti (Pāvilostā) organizēja un realizēja ar zivsaimniecību saistītu vasaras nometni – vidusskolas un studentu vecuma dalībniekiem. Tā bija devītā pēdējo astoņu gadu laikā. Piedalījās arī 13 dalībnieki no Padebornas Universitātes (Vācija) “ERASMUS” programmas – projekta ietvaros par ūdeņiem un upēm. Kā arī pārstāve no RSU Antropoloģijas katedras – prof. Guntra Aistara (Vīnes Universitāte), kura pēta Latvijas piekrastes zvejniecības vēsturi, kopā ar saviem studentiem.

Projekts “Starptautiskā jauniešu vasaras nometne “Pāvilostas zivsaimniecības tradīcijas un nākotnes perspektīvas” tika iesniegts Zivju fondā un tika saņemts atbalsts tā realizēšanai, jo saņēma augstu novērtējumu.

Nometne notika Pāvilostā (05.-09.08.2024), atpūtas kompleksā “Pāvilosta Marina” ar ļoti labu ēdināšanu, semināra telpu un laipnu attieksmi pret nometnes dalībniekiem. Nometnes vadība varēja uzturēties atpūtas kompleksa mājīnās, bet skolnieki teltīs – tuvu tām. Laika apstākļi bija izcili, bez sevišķiem nokrišņiem, bez stipra vēja vai karstuma, kas bija par pamatu visa plānotā izpildei par 100%.

Nometnes darba kārtībā bija lekcijas, ZI “BIOR” praktiskie darbi pie jūras, kā arī LZF zvejnieku iesaiste piekrastes zivju sabiedrības uzskaitē jūrā un to pārstrādē, kā arī Sakas upes zivsaimnieciskās un tūrisma vērtības izziņā.

Svarīgi bija, ka nometnes dalībnieki (38) noklausījās, diskutēja (pirmkārt) teorētiskajās nodarbībās, jo bija ļoti labi sagatavotas prezentācijas saistībā ar nometnes tematiku:

1. Dr. Michael Lonz, Padebornas Universitāte. Von Sache durch Paulhafen bis Pavilosta.

2. Dr. biol. Didzis Ustups. ZI "BIOR". Zivju bioloģiskās daudzveidības un komerciāli izmantoto zivju stāvokļa novērtējums – akmeņplekste.
3. Kaspars Abersons, ZI "BIOR". "Nēģu dzīves cikls Latvijas upēs – pētījuma objekts Sakas upe".
4. Ģirts Vagoņš-Vagulīš. "Pāvilosta Marina" īpašnieks. "Pāvilostas zivsaimniecības dzīves ritums".
5. Dr. Soc. Guntra Aistara. Centrāleiropas universitātes (Vīne), RSU asociētā profesore sociālantropoloģijā. "Dzīve pie jūras".

Labos laika apstākļos notika praktiskās izpētes nodarbības jūrā :

1. Didzis Ustups un mūsu nometnes aktīvie dalībnieki – skolnieki un pasniedzēji. Praktiskie darbi – vada vilkšana gar krastu dažādos dziļumos – piekrastes zivju mazuļu uzskaitē ar velkamo zivju mazuļu vadu gar krastu – sešas reizes.
2. Jānis Pētermanis un Guntra Aistara. Piekrastes zivju monitorings Pāvilostā. Viens no notikumiem tradicionāli ārpus sabiedriskajām aktivitātēm bija zivju zupa, kas vārīta no jūras veltēm un bagātināta sevišķā receptē. Nometnes dalībnieki, kā arī citi aktīvi piedalījās tās sagatavošanā. Arī 2024. gadā tika vadītas lekcijas un praktiskie darbi par vides un zivsaimniecības saturu Liepājas Universitātes topošajiem pirmsskolas un vispārējo skolu skolotājiem, maģistriem un sociālajiem darbiniekiem. Izglītojamo un eksaminēto skaits bija 350. Zivsaimniecības, tai skaitā zvejniecības aspekti, bija nozīmīgi mācību kursā "Vides aizsardzība".

Dalība starptautiskajās aktivitātēs

Starptautiskais projekts (*Interreg- Baltic*) par apaļo jūrasgrunduli – zvejniecību, resursa stāvokli un mārketingu tika iesniegts 2023. gada jūlijā vērtēšanai. Latvijas Zvejnieku federācija apstiprinājuma gadījumā būs asociētais projekta partneris sadarbībā ZI "BIOR". Sākotnēji tiks organizēta un nodota pieredze par apaļā jūras grunduļa zveju, kā arī testēts zvejas rīks, ko izstrādājuši Zviedrijas zvejas rīku inženieri.

2023. gada 15. decembrī tika uzsākts darbs pie pirmās projekta partneru sanāksmes *kick-off* organizēšanas pēc pēdējās attālinātās darba grupas tikšanās. Tika nolemts, ka tā notiks 2024. gada 6.-8. februārī Rīgā ar izbraukuma sesiju Liepājā un Jūrmalciemā. Kas arī Liepājā notika – augstā līmenī.

Mēs iesniedzām prezentāciju par apaļo jūrasgrunduli no LZF mūsu skatījumā – bioloģija, zveja un pieredzes pārnese.

2024. gadā regulāri komunicējam ar mūsu jumta organizāciju LIFE. Šī gada laikā ārpus nostādņēm par kopējo zivsaimniecības politiku Eiropā jūrā un

piekrastes ūdeņos (CFP), kur LIFE aktīvi piedalījās un izteica viedokli, kuru mēs atbalstījām.

Katru mēnesi pirmās nedēļas otrdienā tika organizēta ZOOM diskusija par aktuālo zivsaimniecībā Eiropas Komisijā, jo LIFE ir deleģēta iespēja Briselē piedalīties Reģionālajā padomdevēju padomē (RAC), kā arī zvejas iespējām un draudiem tuvākā laika periodā un citiem aktuāliem jautājumiem. Neskatoties uz to, ka mūsu biedrība nav LIFE valdes sastāvā, bet tikai oficiāls biedrs, kurš maksā ikgadējo biedru naudu, mums tika dota iespēja piedalīties šajās sēdēs un izteikt savu viedokli. Piedalījāmies 15 attālinātās sēdēs, kurās arī tika sniegta visjaunākā informācija zvejniecībā, tai skaitā arī piekrastes zvejā. Ir bijuši gadījumi, kad esam pārsūtījuši informāciju Zivsaimniecības departamentam vai bijuši lietas kursā iepriekš, jo ne visi jaunumi nonāk operatīvi publiskajā vidē.

Biedrības „Latvijas Zvejnieku federācija” valdes sanāksme 2024. gadā

Valdes, biedru, valsts un citu institūciju atklātā sēde notika 2024. gada 23. augustā Tukuma novada Šlokenbekas muižā.

Dalībnieki bija gan mūsu biedrības zvejnieki, gan LLKC, ZM Zivsaimniecības departamenta ZI “BIOR” un DAP pārstāvji.

Tās mērķis bija jaunākā informācija zvejniecībā un citi jautājumi piekrastes un iekšējo ūdeņu zvejā 2025. gadā.

1. Piekrastes zvejas iespējas 2025. gadā un MK Zvejas noteikumu izmaiņas. Ziņotāja Inese Bārtule – ZM Zivsaimniecības departaments.

2025. gadā Baltijas jūras un piekrastes zvejā turpināsies komerciālās zvejas iespēju samazināšanās.

Eiropas Komisijā valda “zaļā” kursa noskaņojums, kurš neņem vērā ICES izstrādnes, zinātniskos pamatojumus un rekomendācijas.

Piekrastes zvejā problēmsituācija turpināsies atklātajā Baltijas jūras daļā ar mencu. Mencas gadījumā zvejas iespējas nemainās – 10 t piezvejā. 2025. gadam tiek plānots kopējais līmenis 16-17 t. Rīgas jūras līča gadījumā reņģu zvejas izmaiņas piekrastes zvejā neko neietekmēs, jo kopnozveja pēdējos gados ir mazāka par 900–1300 t no iespējamā. Iemesls arī varētu būt stāvvalu zvejas intensitātes krišanās – zvejnieku vidējais vecums nesamazinās un zvejas rīki (jauni) maksā milzu naudu, kā arī esošie paliek arvien vecāki, kā arī palielinās roņu un jūraskraukļu ietekme uz lomiem. Arī Baltijas laša nozvejas kvotas samazinājums būtiski neietekmēs zveju, jo piekrastē atsevišķos laika periodos vairāk zvejo taimiņus. Vienlaikus roņi noēd lielāko daļu lašu zivju tīklos un murdos.

2. *Interreg-Baltic* projekts “Apaļais jūrasgrundulis”. Ziņotājs ZI “BIOR” – Ivars Putnis.

Saņēmām informāciju par šī projekta darbību 2024. gadā un plāniem nākamajos divos gados. 2024. gadā ir notikuši līgumdarbi ar LZF biedriem par Latvijā lietotajiem grunduļu zvejas rīkiem un partneru izstrādātajiem zvejas rīkiem, kā arī turpināta apaļā jūrasgrunduļa iezīmēšana Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastē.

Projekta partneri e-vidē sazinās par darbu izpildi (to skaitā arī Gdaņskā 2024. gada novembrī).

Aktīvākajiem LZF grunduļu komerczvejniekiem (2) BIOR apsolīja pieredzes apmaiņas braucienu uz Bulgāriju 2025. gada marta beigās.

3. Projekts “REEF” – par jauno aizsargājamo jūras teritoriju izmantošanas sabalansēšanu ar Latvijas piekrastes zvejas nākotni. Ziņotājs Dabas aizsardzības pārvalde – projekta vadītāja Ilze Sabule.

Pirms tam ZI “BIOR” notika sanāksme par šī projekta aktivitātēm. Jāatzīmē, ka sanāksme noritēja ar kritiku projekta realizētājiem, jo tika apdraudēta zveja Rīgas jūras līča Kurzemes piekrastē, kas radīja konfliktsituāciju un sūdzības. Arī mēs izvērtējām situāciju, kā arī sniedzām savu vērtējumu – ka neatbalstām 10% jūras piekrastes teritorijas (ūdeņi) līdz 2030. gadam veidot kā stingrā režīma zonas, kur nenotiks nekāda saimnieciskā darbība.

Bija aktīva diskusija, noformulējām savu pozīciju. Turpināsim aizstāvēt mūsu biedru intereses.

*Ēvalds Urtāns,
LZF vadītājs*

ZST aktivitāte “Nozaru organizāciju kapacitātes celšanas pasākumi”